

ONNISTUNUT JÄÄRATA JA PALVELUKOKEMUS
Retkijääradan rakentaminen, ylläpito, kustannukset ja
kehittäminen sekä asiakasmarkkinointi

Kari Kokko
Liikuntapaikkamestarin
erikoisammattitutkinto
LPMT-13
2008

Johdanto ja viitekehys

- **Jäällä liikkuminen on perinteinen suomalainen liikunta- ja harrastemuoto, mutta jäällä liikkumista rajoittavat usein huonot tai olemattomat olosuhteet.**
- **Tärkeää saada luisteluolosuhteista mieluisat ja turvalliset.**
- **Tämän opinnäytetyön tavoitteena on...**

**Edellytykset
jäärädalle**

**Asiakasmark-
kinointi**
(riittävä asiakaspohja)

**Jääradan
kehittäminen**

**Jääradan
rakentaminen
ja ylläpito**

**ONNISTUNUT JÄÄRATA
JA PALVELUKOKEMUS**

**Jääradan
kustannukset**

**Asiantunteva
henkilöstö**

**Toimiva
kalusto**

Asiakasmarkkinointi ja asiakasturvallisuus

- **Asiakasmarkkinoinnin avulla varmistaudutaan riittävästä asiakaspohjasta**
 - Liikuntapaikkojen ilmoitustaulut ja henkilökunta
 - Mediat (esim. paikallislehdet, -radiot, ulkomainokset)
 - Jääradalla järjestettävät tapahtumat
 - Kouluihin jaettavat esitteet
 - Tyytyväiset asiakkaat (kertovat eteenpäin hyvistä kokemuksista)
- **Asiakasturvallisuus on kaiken perusedellytys**
 - Ilmoitukset jään kantavuudesta, pelastusvälineet, ohjeet pelastautumista ja pelastamista varten
 - Reittikartat ja opasteet
 - Koulutettu henkilökunta
 - Jokainen jääradan asiakas käyttää rataa omalla vastuullaan → ilmoitettava jääradan lähtöpisteessä!

Edellytykset jääradalle

- **Ympäristö**
 - Riittävä väestöpohja
 - Oheispalvelut (paikoitus, opasteet, pukeutumistilat)
- **Luvat ja varmistukset**
 - Luvat maa- ja vesialueiden omistajilta
 - Luvat Ympäristökeskukselta työkoneiden käytölle
- **Jäiden kantokyky ja turvallisuus**
 - Veden jäätymispiste (merenjää, järvenjää)
 - Jään kantavuus (kairaus)
 - Eri ajankohtien vaikutus jään kantavuuteen (kevät, aamu, ilta jne.)
 - Jään heikompi kantavuus jyrkkien rantojen läheisyydessä, matalikoilla, laitureiden ja siltojen alla, joensuissa ja ruovikoissa

Jääradan rakentaminen ja ylläpito

- **Jääradan rakentaminen**

- Jääradan rakentaminen aloitetaan aurauksella ja jäädyttämisellä
- Jääradan leveys on yleisesti 6-12 metriä
- Jäädyttäminen tapahtuu joko letkulla tai vesitankilla
 - Vesi pumpataan letkuun jäähän kairatusta aukosta
 - Vesitankki kiinnitetään esimerkiksi mönkijään
- Asiakaspalvelua parantaa radan viereen tehty latu sekä kulkuväylä

- **Jääradan ylläpito**

- Aoraus ja harjaus päivittäin (tarpeen mukaan useamminkin)
- Höyläys noin kaksi kertaa viikossa (Ice Cat jäähöylä soveltuu tähän tarkoitukseen parhaiten)
- Latua parannetaan tarpeen mukaan
- Huomioitava, että ylläpito tehdään normaalisti jääradan ollessa asiakkaiden käytössä → turvallisuus

Asiantunteva henkilöstö

- **Henkilöstön koulutus ja turvallisuus**
 - **Jääradalla työskentely edellyttää koulutusta**
 - **Jään kantokyky**
 - **Työskentelyn turvallisuus, pelastautuminen**
 - **Pelastaminen ja ensiapu**
 - **Koneiden ja erikoislaitteiden hallinta**
 - **Jääradalla työskennellään pareittain**
 - **Vaaratilanteita varten on oltava mukana jäänaskalit, heittoköydet, pelastusrenkaat ja kelluntatakit**
 - **Asianmukaiset ja lämpimät asusteet suojaavat kylmältä ja viimalta**
- **Henkilöstön motivointi**
 - **Työskentely on vapaaehtoisuuteen perustuvaa**
 - **Motivaatiota työskennellä jäällä parannetaan koulutuksella, palkitsemiskäytännöillä ja tinkimättömällä turvallisuuden varmistamisella**

Toimiva kalusto

- **Jääradan rakentaminen edellyttää asianmukaisen kaluston hankintaa**
 - **Minimivarustus jääradan perustamisella ja ylläpidolle:**
 - Jääkaira
 - Pienoistraktori
 - Harja ja alueaura
 - Vesipumppu ja suutin
 - Turvallisuusvarusteet työntekijöille
 - **Parhaimmillaan kalustoon kuuluu edellisten lisäksi:**
 - Mönkijä
 - Jäähöylä
 - Linko
 - Kastelutankki
 - Lämmitys-/sulatuspuhallin
- **Kaluston turvallisuudesta on varmistauduttava**
 - **Laitteiden painon tulee olla suhteessa jään kantokykyyn**
 - **Traktorin tai muun kulkuvälineen ovien vaivaton avautuminen ja kattoluukut parantavat turvallisuutta**
 - **Hätävasarat, heittoköydet ja pelastusrenkaat ovat hyvä turvallisuuslisä**

Jääradan kustannukset

- **Kaluston ja varusteiden kustannukset**
 - Liikuntatoimi voi käyttää yleensä hyväkseen olemassa olevaa kalustoa
 - Hankintakustannukset minimivarustukseen ovat noin 30 000 euroa (ilman olemassa olevaa kalustoa). Parhaimmillaan kustannukset voivat nousta noin 70 000 euroon.
 - Huomioitava polttoaineisiin menevät kustannukset
- **Henkilöstökustannukset**
 - Usein jääradan perustaminen ja ylläpito onnistuu liikuntatoimen olemassa olevia henkilöresursseja hyödyntämällä
 - Huomioitava normaalien työaikojen ulkopuolelle menevät työajat
- **Markkinoinnin ja tapahtumien kustannukset**
 - Tiedottaminen omissa liikuntapaikoissa on käytännössä ilmaista
 - Medioiden käytön kustannukset (paikalliset mediat)
 - Tapahtumien kustannukset (ulkopuolinen ohjelma, musiikki)

Jääradan kehittäminen

Jäärataa kehitetään...

- **...saadun palautteen perusteella**
 - **Asiakaspalaute**
 - **Työntekijäpalaute**
 - **Retkiluisteluseurojen palaute**
 - **Liikuntatoimen esimiesten näkemykset**
- **...kokemuksia hyödyntämällä**
 - **Kokemukset Suomen vastaavilta liikuntapaikoilta**
 - **Suomen Luisteluliiton ja Suomen Ladun seminaarit tms.**
 - **Ulkomailta saadut kokemukset (esim. Hollanti)**

Päätelmät

- **Opinnäytetyön hyväksikäyttö yleisesti**
 - **Opinnäytetyö voi toimia alkuoppaana jääradan rakentamista suunnittelevalle**
 - **Kokeneemmalle retkijääradan ylläpitäjälle opinnäytetyö tarjoaa omien toimintamallien vertailupohjan ja antaa mahdollisesti uusia ideoita**
- **Opinnäytetyön hyödyt itselle**
 - **Opinnäytteen tekeminen syvensi ja avarsi näkemystäni jääratoihin liittyvissä asioissa**
 - **Jatkossa tulen kiinnittämään entistä enemmän huomiota asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuuteen**
- **Kuluttajaviranomainen**
 - **Tuoteturvallisuuslaissa ei ole nykyisellään ohjeita tai lakeja jääradan rakentajalle ja ylläpitäjälle, mutta keskustelua asiasta käydään**
 - **Opinnäytetyö voisi toimia pienessä roolissa alkuoppaana tai asiaan perehdyttäjänä viranomaisten pohdinnoissa**

Kiitos!